

Vanessa Saaristo Marquez

**ALUEELLINEN SEGREGAATIO JA HUONO-
OSAISET ASUINALUEET**
Lasten ja nuorten näkökulma

TIIVISTELMÄ

Vanessa Saaristo Marquez: Alueellinen segregaatio ja huono-osaiset asuinalueet – Lasten ja nuorten näkökulma
Kandidaatintutkielma
Tampereen yliopisto
Sosiaalityö
Maaliskuu 2023

Tämä kandidaatintutkielma on kirjallisuuskatsaus, jossa tarkastellaan huono-osaisten asuinalueiden ja alueellisen segregaatian merkitystä lapsiin ja nuoriin. Tutkielman teoriaosuudessa käsitellään lasten ja nuorten näkökulmasta huono-osaisuutta, eriarvoisuutta, lähiöiden tilannetta, naapurustovaikutuksia ja alueellista segregatiota sekä sen vastaisia toimenpiteitä.

Tutkimuksessa kysytään, mitä sosioekonomisesti heikompi asuinalue ja alueellinen segregaatio merkitsevät lasten ja nuorten näkökulmasta. Tutkimusaineistoon sisältyi yksitoista vertaisarvioitua artikkelia ja neljä väitöskirjaa, jotka käsittelevät lasten ja nuorten näkökulmasta alueellista segregatiota ja huono-osaisia asuinalueita, joille ominaista on asukkaiden matala koulutustaso, köyhyys ja korkea vieraskielisten osuus. Tutkimusaineiston kokoaminen tapahtui syyskuun 2022 ja tammikuun 2023 välisenä aikana ja sen analysoinnissa on käytetty sisällönanalyysiä ja teemoittelua. Tutkimusaineiston perusteella alueellinen segregaatio ja huono-osaiset asuinalueet kiinnittyivät lasten ja nuorten hyvinvointiin asuinympäristöön ja asuinoloihin liittyvien rajoitteiden, sosiaalisen koheesion, asuinalueeseen liittyvien mielikuvien, kouluun kohdistuvien odotusten ja erilaistumisen haasteiden, sosiaalisten ongelmien ja yksilöllisten tekijöiden kautta.

Tutkimustulosten perusteella voidaan todeta, että sosioekonomisesti heikommilla asuinalueilla asuvien lasten ja nuorten näkökulmasta ilmeni asuinympäristön siisteyden ja kunnostuksen laiminlyöntiä sekä turvattomuutta. Koululla oli tärkeä rooli huono-osaisilla alueilla asuvien lasten ja nuorten elämässä eriarvoisuuden näkökulmasta. Maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten näkökulmasta asuinalueiden asukkaiden yhteenkuuluvuus oli heikkoa. Lapset ja nuoret kohtasivat asuinympäristössään myös erilaisia sosiaalisia ongelmia, joilla oli negatiivinen vaikutus asuinalueella viihtymiseen ja alueeseen liittyviin mielikuviiin. Sosiaaliset ongelmat koskettivat myös lasten ja nuorten omaa henkilökohtaista elämää, ja asuinalueiden sosiaalisella koheesiolla oli merkitystä lapsiperheiden sosiaalisten ongelmien ehkäisemisessä. Lasten ja nuorten näkökulmasta huono-osaisten asuinalueiden vahvuutena olivat ympäristössä olevat merkittävät ihmissuhteet ja kokemus kuulumisesta tiettyyn joukkoon.

Tulosten perusteella alueellisen segregaatian ja lasten ja nuorten eriarvoisuuden vastaisessa työssä tulisi erityisesti huomioida sosioekonomisesti heikompien asuinalueiden yhteisöllisyyden vahvistaminen ja huono-osaisilla alueilla sijaitsevien koulujen ja oppilaiden erityinen tuen tarve.

Avainsanat: alueellinen segregaatio, asuinalueiden eriytyminen, huono-osaisuus, lähiö

Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck –ohjelmalla.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	4
2	HUONO-OSAISUUS JA ALUEELLINEN SEGREGAATIO	6
2.1	Eriarvoisuus ja huono-osaisuus yhteiskunnallisina ilmiöinä ja tutkimuksellisinä käsitteinä	6
2.2	Lähiöt asuinympäristönä ja sosioekonomisessa muutoksessa	7
2.3	Alueellinen eriytyminen eli segregatio ja naapurustovaikutukset	8
2.4	Alueellisen eriytymisen vastaiset toimenpiteet	10
3	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	13
3.1	Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymys	13
3.2	Kirjallisuuskatsaus ja tutkimusaineisto	13
3.3	Analyysiprosessi	15
4	HUONO-OSAISEN ASUINALUEEN JA ALUEELLISEN SEGREGAATION MERKITYS LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTIIN VAIKUTTAVINA OSA-ALUEINA	17
4.1	Asuin ympäristön ja asuinolojen rajoitteet	17
4.2	Sosiaalinen koheesio, identiteetti ja eriarvoisuus	18
4.3	Asuin ympäristöön liittyvät mielikuvat	20
4.4	Kouluun kohdistuvat odotukset ja erilaistumisen haasteet	21
4.5	Sosiaaliset ongelmat.....	22
4.6	Yksilölliset tekijät ja valinnat huono-osaisten asuinalueiden ongelmien selittäjinä	24
5	JOHTOPÄÄTÖKSET	25
6	LÄHTEET	29
	LIITE 1	31

1 JOHDANTO

Suoritin viime keväänä sosiaalityön opintoihini kuuluvan työharjoittelun pääkaupunkiseudulla lapsiperheiden ja lastensuojelun virka-aikaisessa päivystyksessä. Työharjoittelun aikana olin lukenut satoja erilaisia lastensuojeluilmoituksia, joista huomasin, että tietyistä kaupungin asuinalueiden päiväkodeista tai kouluista tuli enemmän lastensuojeluilmoituksia verrattuna muihin asuinalueisiin. Olen asunut pääkaupunkiseudulla 18 vuoden ajan ja tiedossani on, että pääkaupunkiseudulla on tiettyjä asuinalueita, joita monet ihmiset pitävät levottomina, turvattomina ja kokevat, että eivät näille asuinalueille haluaisi muuttaa. Näitä asuinalueita yhdistää se, että ne ovat lähiöitä, joihin on sijoitettu paljon kaupungin edullisia vuokra-asuntoja. Havaintoni ohjaamana käsittelen tässä tutkielmassa huono-osaistuneiden asuinalueiden ja alueellisen segregaaation merkitystä lapsiin, nuoriin ja lapsiperheisiin.

Ajatustani asuinalueiden sosioekonomisista eroista ja ongelmista tukivat myös median uutisointi asuinalueiden segregaatista ja huono-osaisuuden kasautumisesta pääkaupunkiseudulla. Esimerkiksi Helsingin Uutisissa (2022) kerrotaan alueellisen segregaaation ilmenevän eri alueiden vieraskielisten oppilaiden mukaan. Helsingissä on kouluja, joissa vieraskielisiä oppilaita on yli puolet ja kouluja, joissa vieraskielisiä oppilaita on vain alle 5 %. Näille kouluille, joissa vieraskielisiä on paljon, on ominaista niiden sijainti asuinalueilla, joihin matalimmat tulot, heikko koulutustaso ja matala työllisyys ovat kasautuneet. Asuinalueiden eriytymistä on käsitelty myös tutkivan journalismin MOT tv-ohjelmassa: "Lähiö lain ulkopuolella" (YLE 2022). Dokumentissa verrataan Ruotsin alueiden eriytymistä Suomen tilanteeseen. Ruotsissa alueellinen eriytyminen on mennyt niin pitkälle, että siellä on asuinalueita, joissa on paljon maahanmuuttajia ja köyhyyttä. Näillä riskilähiöiksi kutsutuilla asuinalueilla vallitseva rikollisuus ja vaikenemisen kulttuuri koetaan vakavaksi uhaksi. Suomessa tilanne ei kuitenkaan ole näin pitkällä. (YLE 2022.)

Lapsiperheiden ja lastensuojelun päivystyksessä havaitsemani ilmiötä tukee myös Raitasalon ja kollegoiden (2022) tutkimus lapsiperheissä ilmenevien päihdeongelmien ja lasten ulkopuolelle sijoittamisen alueellisesta keskittymisestä. Päihdeongelmaisten vanhempien lapset asuvat muita useammin lähiöissä, joissa vailla peruskoulun jälkeistä koulutusta olevia, työttömiä, yksinhuoltajia ja maahanmuuttajia oli suhteessa enemmän. Tämän tyyppisillä, huono-osaisimmilla alueilla myös lasten sijoittaminen kodin ulkopuolelle oli yleisempää. (Mt.,1,6.) Mediassa käyty keskustelu ja uutisointi huono-osaisuuden kerääntymisestä tiettyihin lähiöihin sekä vieraskielisten oppilaiden

jakautuminen kouluittain herättävät kysymyksen asuinalueiden eriytymisen vaikutuksista lapsiin ja nuoriin. Aihe on yhteiskunnallisesti merkityksellinen, sillä jos tämä ilmiö on yleistynyt kasvavan maahanmuuton ja kaupungistumisen seurauksena, pyrittäisiin segregatiota kaupunkipoliittisin keinon aktiivisemmin estämään ja sen negatiivisia vaikutuksia lapsiin ja nuoriin ennaltaehkäisemään. Esimerkiksi Vaattovaaran ja Kortteisen (2012,64) mukaan Helsingin alueella kantaväestöön kuuluvat ovat ryhtyneet välttämään turvattomuuden tunteen vuoksi alueita, jotka ovat sosioekonomisesti heikentyneitä ja etnisesti leimautuneita. Alueet heikentyvät sosioekonomisesti, kun niiltä lähtevät pois korkeasti koulutetut, varakkaat ja lapsiperheet, mikä puolestaan kärjistää alueiden sosioekonomisen heikentymisen kehitystä. (Mt.,64.) Tutkimukseni kohderyhmäksi olen valinnut lapset ja nuoret, koska varhainen puuttuminen ja ennaltaehkäisy voisivat olla avainasemassa huono-osaisuuden alueellisten vaikutusten ja alueellisen eriytymisen ehkäisyssä. Esimerkiksi Berg kollegoineen (2011,168) korostaa nuorten huono-osaisuuden kasautumisen ja syrjäytymisen ehkäisyssä ongelmien varhaista tunnistamista, niihin puuttumista sekä tarjottua tukea nuorelle ja hänen läheisilleen.

Tämä tutkielma on jakautunut johdannon jälkeen viiteen eri lukuun. Johdannon jälkeen avaan tutkimukseni teoriataustassa eriarvoisuuden, huono-osaisuuden, lähiön ja alueellisen segregaaation käsitteet, joiden jälkeen käsittelen naapurustovaikutuksia ja esittelen alueellisen segregaaation vastaisia toimenpiteitä. Teoriaosuuden jälkeen käsittelen tutkimuksen toteutusta, aineiston keruuta ja aineiston analyysiä, joiden jälkeen raportoin kirjallisuuskatsauksessa syntyneet tulokset alueellisen segregaaation ja huono-osaisten asuinalueiden yhteydestä lasten ja nuorten hyvinvointiin. Viimeiset luvut sisältävät tutkimuksen pohjalta syntyneet johtopäätökset toteuttamastani tutkimuksesta.

2 HUONO-OSAISUUS JA ALUEELLINEN SEGREGAATIO

2.1 Eriarvoisuus ja huono-osaisuus yhteiskunnallisina ilmiöinä ja tutkimuksellisinä käsitteinä

Eriarvoisuudella tarkoitetaan yhteiskunnallista ja kulttuurista ilmiötä, joka rajoittaa ihmisen mahdollisuuksia osallistua aktiivisesti erilaiseen toimintaan, kuten tavalliseen sosiaalisen elämän viettoon, elämän tarjoamiin mahdollisuuksiin ja tilaisuuksiin tarttumista. Eriarvoisuus aiheuttaa sairauksia, syrjintää, köyhyyttä, turvattomuutta ahdistusta ja arvottomuuden tunnetta. Se myös heikentää ihmisen terveyttä, voimavaroja ja rajoittaa mahdollisuuksia kouluttautumiseen. (Therborn 2015,1.) Saari (2015, luku 3) pitää eriarvoisuutta huono-osaisuuden kannalta merkittävänä asiana. Mitä eriarvoisempi yhteiskunta on, sitä epätasaisemmin yhteiskunnassa vallitsevat valtaresurssit ovat jakautuneet, kun yhteiskunnallinen valta on keskittynyt hyväosaisille. (Mt., luku 3) Sosiaalinen etäisyys on korostetumpaa, mitä enemmän yhteiskunnassa on eriarvoisuutta. Kun yhteiskunnassa vallitsevat suuret sosiaaliset erot, sitä vaikeampaa on hyväosaisten ymmärtää ja asettua huono-osaisten asemaan. Käsitys huono-osaisuudesta voi muuttua solidaarisuus- ja empatiavajeeksi, jolla tarkoitetaan vastahakoisuutta auttaa ja kustantaa huono-osaisille tarkoitettuja sosiaalipoliittisia järjestelmiä. Eriarvoistumisen myötä elämismaailmat voivat erkaantua ja näin ollen kyse on erilaisissa yhteiskunnallisissa asemassa olevien sekoittumisen vähenemisestä. (Kallio & Hakovirta 2020, johdanto.)

Vilkaman ja Vaattovaaran (2015, 207) mukaan keskustelu kaupunkiseutujen alueellisesta eriytymisestä liittyy usein kysymykseen huono-osaisuuden ja sen alueellisiin vaikutuksiin. *Huono-osaisuudella* tarkoitetaan ilmiötä, jossa yksilöllä on puutteita taloudellisessa, sosiaalisessa ja terveydellisessä hyvinvoinnissa. Ilmiöön liittyvät vähäiset taloudelliset resurssit, kuten köyhyys ja velkaantuminen ja näiden pitkittyneet ongelmat sekä eriarvoisuus ja yhteiskunnan kerrostuneisuus, jolla tarkoitetaan resurssien ja asemien epätasaista jakautumista yhteiskunnassa. (Kallio & Hakovirta 2020, johdanto.) Huono-osaisuutta voidaan pitää myös poisjäämisinä yhteiskunnan suotuisasta kehityksestä ja elämän tyyppillisistä myönteisistä siirtymistä. Huono-osaisuuden ”kenttä” voidaan paikallistaa elintason, elämänlaadun ja elämäntapojen vajeiden käsitteillä. Huono-osaiset elävät viimesijaisen perusturvan varassa ja heidän omaa elämäänsä koskevat, kuten kulutukseen liittyvät valinnat ovat rajallisia alhaisen elintason vuoksi. He käyttävät erityispalveluja, kuten kuntouttavaa työtoimintaa ja tiettyjä

sosiaalisen kuntoutuksen muotoja. Elämänlaatua heikentävinä tekijöinä ovat koettu alhainen status ja taloudellinen niukkuus, joihin liittyvät yksinäisyys, näkymättömyys ja ulossulkeminen. Huono-osaisilla henkilöillä elämäntapoihin kuuluvat arkea luovat rakenteet ovat satunnaisia ja vuorottelevia. Arkea tukevat rakenteet ovat hauraita ja elämänhallintaa kuormittavat usein päihde- ja peliriippuvuudet. (Saari ym. 2020, luku 1.)

Erityisesti lasten ja nuorten elämäntilanteissa huono-osaisuus näkyy käytännössä huono-osaisuuden periytymisenä sukupolvelta toiselle. (Vauhkonen ym. 2015, 501–509.) Lapsuudessa koettu köyhyys ja huono-osaisuus vaikuttavat monella tavalla lapsen elämään sekä lapsuudessa että aikuisiällä. (Kallio & Hakovirta 2020, johdanto.) Esimerkiksi varhaislapsuudessa muodostetuilla vuorovaikutussuhteilla, perusuottamuksella ja turvallisuuden tunteella on vaikutusta lapsen kasvuun ja kehitykseen. Lapsen kehitystä haittaavia ja perhettä kuormittavia tekijöitä ovat huono-osaisuuden näkökulmasta köyhyys ja taloudelliset ongelmat. (Saari ym. 2020, luku4.) Vauhkonen kollegoineen (2015, 509) painottaakin varhaiskasvatuksen ja peruskoulun merkitystä ylisukupolvisen huono-osaisuuden periytymisen ehkäisemisessä ja ehdottaa, että peruskoulussa opettajilla ja muulla henkilökunnalla tulisi olla riittävän paljon aikaa oppilailleen, jotta kasvatustyötä haittaavia olosuhteita voitaisiin parantaa. (Mt., 509.)

2.2 Lähiöt asuinympäristönä ja sosioekonomisessa muutoksessa

Suomessa lähiöiden tilanne on ollut paljon yhteiskunnallisessa keskustelussa esillä. Keskusteluissa ovat ilmenneet lähiöihin liittyvät huolenaiheet, kuten niiden kehityspolut taantumiseen, sosioekonomisiin muutoksiin ja huono-osaisuuden keskittymiseen. (Stjernberg 2015, 547) *Lähiöt* ovat kaupungin keskustan ulkopuolella olevia asuinalueita, joissa suurin osa asukkaista asuu 1960–1970-luvulla rakennetuissa kerrostaloissa. Vielä 1960–1970-luvulla lähiöt olivat keskivertoasuinalueita, mutta 1990-luvun laman jälkeen lähiöiden sosioekonominen kehitys on mennyt epäedullisempaan suuntaan; alueiden väliset erot ovat kasvaneet ja sosiaalinen eriytyminen on lisääntynyt. Yhteiskunnallisilla muutoksilla on ilmeisemmin yhteys lähiöiden kehitykseen. (Stjernberg 2019, 5,1,262.)

Stjernbeg (2015, 556–558) on tarkastellut suomalaisten lähiöiden sosioekonomista kehitystä ja alueellista eriytymistä ja havainnut, että taantuvilla seuduilla korkea työttömyys, pienituloisuus ja matala koulutustaso keskittyivät selkeästi lähiöihin. Selittäviä tekijöitä lähiöiden negatiiviselle kehityskululle ovat talouden rakennemuutokset ja siitä aiheutuneet muutokset työmarkkinoilla,

kuten työttömyyden kasvu. Kehitykseen ovat saattaneet vaikuttaa myös lähiöiden kielteisestä mielikuvasta johtuva valikoiva muuttoliike ja lähiöiden asema asuntomarkkinoilla. (Mt.) Pekosen (1998, 55) mukaan lähiöiden negatiivisessa kehityskulussa sosiaalinen rakenne, ihmisten sosiaaliset verkostot ja kollektiivinen identiteetti heikkenevät, mitä puolestaan voidaan pitää epätoivottavana kehityksenä, sillä ne voivat aiheuttaa sosiaalista etääntymistä ja piittaamattomuutta omasta asuinympäristöstä. Useimpien lähiöiden heikentymisestä huolimatta on kuitenkin olemassa lähiöitä, joissa sosioekonominen asema on edelleen hyvä (Stjernberg 2019, 223).

Lapsen tai nuoren asuessa sosioekonomisesti heikommalla alueella ei kuitenkaan aina suoranaisesti tarkoita sitä, että lapsella tai hänen perheessään olisi taloudellisessa, sosiaalisessa tai terveydellisessä hyvinvoinnissa ongelmia. Esimerkiksi Vilkan ja Vaattovaaran (2015, 217) mukaan suuri osa pääkaupunkiseudun sosioekonomisesti heikommilla alueilla asuvia on keskiluokkaan kuuluvia. Pitkään alueella asuneet ovat tyytyväisiä asumiseensa, asuinalueeseensa ja oman asuntoonsa. Heidän arkensa sujuu pääsääntöisesti ja he viihtyvät asuinalueillaan, eivätkä koe turvattomuutta tai kohtaa sosiaalisia häiriöitä. Myös Honkanen ja Poikolainen (2014, 686) ovat tutkineet lähiöissä asuvien vanhempien kokemuksia asuinalueestaan. Tutkimukseen vastanneet vanhemmat kokivat lähiöt hyväksi kasvuympäristöksi lapsille asuinalueensa kritisoinnista huolimatta. Lähiön monikulttuurisuus koettiin rikkaudeksi; lapsille kanssakäyminen eri taustoista olevien kesken oli luonnollista ja monikulttuurinen ympäristö koettiin kasvattavan lapsia hyväksymään erilaisuutta. (Mt., 686.)

2.3 Alueellinen eriytyminen eli segregaatio ja naapurustovaikutukset

Suomessa erityisesti pääkaupunkiseudulla on eletty neljännesvuosisadan ajan segregaation aikaa ja kärjistetyksi voidaan sanoa, että naapurustot ovat entistä enemmän jakautuneet koulutettujen ja varakkaiden alueisiin sekä köyhien ja huono-osaisten omiin asuinalueisiin (Kortteinen & Vaattovaara 2015, 562.). Asuinalueiden eriytymistä asukkaiden tulojen tai sosioekonomisen taustan mukaan kutsutaan *asuinalueiden segregaatioksi* (Eerola & Saarimaa 2019, 238). Saikkonen kollegoineen (2021, 51) on tutkinut Helsingin, Turun ja Tampereen seutukunnissa tapahtuvaa alueellista eriytymistä ja toteaa, että lasten etninen eriytyminen on voimakkaampaa verrattuna työikäiseen väestöön. Etenkin Turun seudulla kahden ulkomaalaissyntyisen vanhemman lapset ovat eriytyneet varsin voimakkaasti alueellisesti suomalaissyntyisten vanhempien lapsista. (Mt.,

51.) Yhteiskunnassa kasvanut sosiaalinen ja alueellinen eriytyminen vaikuttavat lasten ja nuorten näkökulmasta perusopetus- ja varhaiskasvatusjärjestelmään. Sosioekonomisen ja alueellisen segregaaation myötä koulutuksellinen huono-osaisuus ja osaamiserot alueellistuneina ovat yleistyneet. Suurimmassa riskissä näille koulutuksellisille eroille ovat koulut, jotka sijaitsevat huono-osaistuneissa naapurustoissa. (Bernelius & Huilla 2021, 3.) Eerola ja Saarimaa (2019, 250) esittävätkin, että muuttaminen tietyn koulun oppilaaksiottoalueelle mahdollistaa pääsyn tiettyyn kouluun ja näin ollen koulujen sitovat oppilaaksiottoalueet voivat edesauttaa segregaaation etenemistä.

Asuinalueella on vaikutusta jokaiseen yksilöön lapsuudesta lähtien. Sosiaalisella ympäristöllä on merkitys koulun, kaveripiirin, harrastusten ja myöhemmän koulutuksen valinnassa. Toisin sanoen asuinalue vaikuttaa asukkaidensa ajatteluun ja käyttäytymiseen. (Leino 2022, 247.) Alueellista segregatiota pidetään haitallisena siitä aiheutuvien *naapurustovaikutusten* vuoksi. Naapurustovaikutuksilla tarkoitetaan sosiaalista kanssakäymistä saman naapuruston muiden asukkaiden kanssa ja siitä syntyviä seurauksia. Ne voivat syntyä vertaisryhmien tai roolimallien kautta. Esimerkiksi lapsen naapureilla tai koulukavereilla voi olla vaikutusta lapsen menestymiseen koulussa ja myöhemmin aikuisiällä työmarkkinamenestykseen tai elämäntapavalintoihin. Julkisissa palveluissa voi olla alueellisia eroja, joilla voi olla vaikutusta naapuruston lapsiin ja aikuisiin. Matalan koulutus- ja tulotason naapurustojen asukkaiden tarpeet ja toiveet saattavat jäädä vähemmälle painoarvolle kunnallisessa päätöksenteossa. (Eerola & Saarimaa 2019, 239–240.)

Asuinalueiden epätasa-arvoisen kehityksen myötä syntyy kahtiajakautumista kaupungin sisällä aiheuttaen osalle asuinalueille kiinteistön arvojen nousua, yhteyksien parantumista ja rauhallista ja vakaata elämistä, kun taas toisella puolella kaupunkia infrastruktuuri vanhenee, erilaiset sosiaaliset ongelmat ja turvattomuuden tunne vallitsevat (Leino 2022, 247). Vilkan ja kollegoiden (2013,494) mukaan asuinalueiden väliset sosioekonomiset ja etniset erot ovat pääkaupunkiseudulla kasvaneet sen verran suuriksi, että osa väestöstä muuttaa pois alueilta, joiden kokevat olevan turvattomia, epäviihtyisiä asukasrakenteeltaan ja epäsopivia asuntokannaltaan. Kemppaisen ja kollegoiden (2014, 16) tutkimuksen perusteella turvattomuuden kokemukselle altistavia asuinalueen piirteitä olivat raideliikenteen aseman läheisyys, asuinalueen runsaat häiriöaiheiset hälytystehtävät ja alueen sosioekonominen huono-osaisuus. Segregatiota, huono-osaisuuden kasautumista sosiaalityön ammattilaisten

näkökulmasta ovat tutkineet Karjalainen ja Kivipelto (2022, 1–3), joiden mukaan alueellisesti eniten keskittyneitä ilmiöitä olivat sosiaalityön asiakkaiden mielenterveyteen, päihteisiin, työttömyyteen, velkoihin ja elämänhallintaan liittyvät ongelmat. Yleisimpiä havaittuja ongelmia ja ilmiöitä asuinalueilla olivat esimerkiksi asuinalueiden segregatio, ongelmien kasautuminen tiettyihin vuokrataloihin, maahanmuuttajien integroitumisen haasteet ja kulttuurierot. Lasten ja nuorten näkökulmasta havaittuja yleisiä ongelmia olivat vanhempien jaksaminen ja lapsiperheköyhyys. (Mt., 1–3.)

Alueellisen eriytymisen kehittymistä pääkaupunkiseudulla tarkastellut Kortteinen ja Vaattovaara (2015, 570) selittävät segregatian kehittymistä rakenteellisella, taloudellisella ja asuntorakenteeseen liittyvillä muutoksilla, kuten asuntomarkkinoilla ja asukkaiden valikoitumisperusteilla. Kasuvan vieraskielisen vähemmistön ohjautuminen asumaan juuri kantaväestön huono-osaisuuden keskittymiin ovat asuntomarkkinoiden rakenteiden ja toimintatapojen seurausta. Tutkijat esittävät, kuinka suuri julkisesti tuettujen arava- tai korkotukivuokra-asuntojen määrä tietyllä alueella on mahdollinen ongelma asukkaiden koetun hyvinvoinnin näkökulmasta. Myös Kemppaisen ja Kortteisen (2021, 1–2) tutkimuksen mukaan suurella määrällä julkisesti tuettua vuokrakantaa yksittäisellä alueella voi olla negatiivinen vaikutus asukkaiden hyvinvointiin. Mitä enemmän asuinalueella oli julkisesti tuettua vuokrakantaa, sitä enemmän koettiin turvattomuutta, tyytymättömyyttä asuinalueeseen ja havaittiin sosiaalisia häiriöitä.

2.4 Alueellisen eriytymisen vastaiset toimenpiteet

Yhteiskunnallisesta näkökulmasta eri väestöryhmien liiallista etäännyttämistä pidetään epätoivottuna kehityskulkuna. Alueellisen segregatian vastaiset toimenpiteet voidaan jakaa kolmeen eri toimintamuotoon: alueelliseen sekoittamiseen, aluekehittämiseen ja väestöryhmien hajauttamiseen (Saikkonen ym. 2018, 18). Segregatiota ja siitä aiheutuvia negatiivisia vaikutuksia on pyritty ehkäisemään asuinalueiden *sosiaalisen sekoittamisen (social mix)* politiikalla (Eerola & Saarimaa 2015, 248; vrt. Kortteinen & Vaattovaara 2015, 563), jossa markkinahintaan halvempia ARA-vuokra-asuntoja on pyritty rakentamaan joka puolelle kaupunkia (Eerola & Saarimaa 2015, 248–249). Sekoittamispolitiikalla pyritään rakentamaan asuntojen eri hallintamuotoja samoille alueille tavoitteena saada eri yhteiskunnallisissa asemissa olevia kotitalouksia asumaan toistensa lähellä, jotta asuinalueiden sosiaaliset erot vähenisivät (Kemppainen & Kortteinen 2021, 1–2; vrt.

Ruonavaara ym. 2022). Sosiaalisen sekoittamisen toimenpiteissä olennaista on asuntokanta ja oletus siitä, että asukkaiden sosioekonomisen rakenteen määrittävät asuntotyypit ja asuntojen hallintaperusteet. Sekoittamisella ylläpidetään sosiaalista koheesiota ja vähennetään ongelmien alueellista keskittymistä ja naapurustovaikutuksia sosiaalisten ongelmien näkökulmasta, kuten esimerkiksi epäsuotuisten roolimallien vaikutuksia nuoriin. Ideana on myös erilaisten sosiaaliryhmien keskinäinen kanssakäyminen ja siitä aiheutuva hyödyllisten roolimallien vastaanotto. (Saikkonen ym. 2018,118.)

Aluekehittämisellä (urban regeneration, area based urban policies) segregaaation hallinnassa tarkoitetaan kehittämisen kohdentumista alueille, joiden status on heikko ja asukasrakenne on haastavampaa muihin alueisiin verrattuna. Toimenpiteet aluekehittämisessä ovat ongelmia korjaavia ja niihin reagoivia. Tavoitteena aluekehittämisessä on asukkaiden elämäntilanteen ja osallisuuden, rakennetun ja fyysisen ympäristön sekä alueiden statuksen parantaminen. Kehittämistoimenpiteillä pyritään välttämään kohdealueiden negatiiviseen kehityskierteeseen vajoaminen. *Hajauttamispolitiikka (dispersal policies)* on kolmas segregaaation hallintakeino, jonka ideana on kannustaa ihmisiä muuttamaan parempaan asuinympäristöön. Tavoitteena tässä segregaaation hallintakeinossa on pienentää asuntomarkkinoiden heikommassa asemassa olevien muuttovirtaa suuriin kaupunkeihin. Pohjoismaissa hajauttamispolitiikka on ilmennyt pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden asuttamisena ympäri maata. (Saikkonen ym. 2018, 118–119.)

Suomessa segregaaatiota on pyritty myös ehkäisemään erilaisilla tutkimushankkeilla ja kehittämisohjelmilla. Esimerkiksi lähiöiden kehittämisen, elinvoiman, asukkaiden hyvinvoinnin ja osallisuuden tueksi on kehitetty pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmaan sisältyvä ympäristöministeriön koordinoima Lähiöohjelma, jossa sosiaali- ja terveysministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, sisäministeriö ja oikeusministeriö sekä asumisen rahoitus ja kehittämiskeskus ARA ovat yhteistyössä mukana. (Lähiöohjelma 2020–2022.) Lähiöohjelmaan osallistuvat kunnat ovat laatineet kehittämissuunnitelman valitsemiinsa lähiöihin tarkoituksena vahvistaa lähiöiden kehittämistä ja segregaaation ehkäisemistä. Kohteena ovat suurimpien kaupunkiseutujen keskuskaupungeissa sijaitsevat lähiöt, joissa on nähty olevan tarvetta kehittämiseen. Lasten ja nuorten hyvinvointia ja osallisuutta on haluttu edistää lähiöohjelmaan asetetuilla kehittämisteemoilla, joita ovat lähiökoulujen ja koulutuksen tasa-arvoisuuden panostaminen, perhe- ja nuorisotyö sekä harrastustoiminta. Lähiökoulujen ja koulutuksen tasa-arvoisessa panostamisessa tavoitteena on lieventää ja ehkäistä oppimiseroja

sekä eriarvoistumiskehitystä. Lähellä olevilla harrastus- ja liikuntapaikoilla halutaan taata jokaiselle lapselle mahdollisuus mieluisaan harrastukseen omalla asuinalueella pyrkimyksenä vahvistaa lähiöiden veto- ja pitovoimaa. Nuorisotyöllä ja perheiden matalan kynnyksen palveluilla on tarkoitus sekä ehkäistä eriarvoisuutta ja nuorten syrjäytymistä, että vahvistaa osallisuutta ja tukea hyvinvointia. (Lähiöohjelma 2020–2022.)

Alueellista segregatiota tutkitaan ja pyritään etsimään keinoja sen syvenemisen ehkäisemiseksi. Esimerkki segregatian ehkäisyyn liittyvästä tutkimushankkeesta on Helsingin yliopiston ja Aalto-yliopiston yhteinen Re:urbia -tutkimushanke, joka tutkii lähiöiden väestökehitystä, kouluja ja suunnitteluratkaisuja. Hanke kuuluu Ympäristöministeriön rahoittamaan lähiöohjelmaan 2020–2022 ja se toteutetaan yhteistyönä kuntien Helsinki, Espoo, Vantaa, Tampere ja Jyväskylän kanssa. Tutkimushankkeen mukaan kaupunkisegregatio koettelee erityisesti kaupunkien lähiöitä. Segregatioon kytkeytyvät esimerkiksi maahanmuuttajien integroituminen ja tasa-arvoiset mahdollisuudet nuorten näkökulmasta. (Helsingin yliopisto 2023.)

Toinen esimerkki segregatioon liittyvästä tutkimushankkeesta on Smartland, joka on Aalto-yliopiston, Helsingin yliopiston, Turun yliopiston ja Ilmatieteen laitoksen toteuttama hanke, jonka tavoitteena on pyrkiä tunnistamaan erilaisia maankäyttöpoliittisia toimintatapoja ja ohjata kaupunkikehitystä kestävämpään suuntaan. Ongelmakohtina pidetään kaupungistumisen aiheuttamia oheisvaikutuksia, kuten asuinalueiden asukkaiden välille aiheutuvaa epätasa-arvoa. Tutkimushanke pyrkii saamaan tietoa segregatian hillinnästä maankäytön, kaavoituksen ja asuntopolitiikan yhteydessä. Tutkimuskohteena ovat Suomen suurimmissa kaupungeissa ilmenevät segregatian vastaiset toimenpiteet. Erilaisista hankkeista tai ohjelmista huolimatta Suomessa sosiaalinen sekoittaminen on kuitenkin pääasiallinen segregatian hallintakeino suurimmissa kaupungeissa. (Smartland 2022.)

3 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

3.1 Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymys

Tutkielman tehtävä on kartoittaa asuinalueiden eriytymisen, segregaatian ja sosioekonomisesti heikompien asuinalueiden merkitys lapsiin, nuoriin ja lapsiperheisiin. Rajaan tutkimukseni ulkopuolelle sukupuolten mukaisen segregaatian ja keskityn tutkimuksessani kaupungin sisäisten alueiden segregaatioon. Kiinnostukseni kohteena ovat erityisesti segregaatista ja huono-osaisuuden alueellisesta kasautumisesta mahdollisesti syntyvät lapsia ja nuoria koskettavat lieveilmiöt, kuten esimerkiksi rikollisuuden kasvu, terveysongelmat ja syrjäytyminen. Lähestyn tutkimuksessani segregaatian ilmiötä sekä suomalaisen että kansainvälisen tutkimuksen kautta. Pidän kansainvälistä tutkimusta tärkeänä vertailukohteena Suomessa esiintyvälle alueelliselle segregaatiolle, sillä Suomessa ja Pohjoismaissa on ollut tunnusomaista vähäinen yhteiskunnallinen eriarvoisuus ja maltilliset alueiden väliset erot (Stjernberg 2015, 548). Kaupunkiseutujen alueiden sosiaalisessa rakenteessa olevat erot ovat Suomessa melko tuore ilmiö eikä heikoimpien alueiden tilanne ole kansainvälisesti verrattuna kovin huono (Vilkama & Vaattovaara 2015, 218). Yhteiskunnalliset erot ovat kuitenkin päätyneet kasvuun sekä Suomessa että muissa Pohjoismaissa (Stjernberg 2015, 548).

Tutkimuksessani vastaan kysymykseen:

Mitä sosioekonomisesti heikompi asuinalue ja alueellinen segregatio merkitsevät lasten ja nuorten näkökulmasta?

3.2 Kirjallisuuskatsaus ja tutkimusaineisto

Tavoitteenani on ollut luoda kirjallisuuskatsauksestani yhteenvetomainen katsaus, joka perustuu aikaisempiin tutkimuksiin ja tieteelliseen kirjallisuuteen. Kirjallisuuskatsauksen kohderyhmänä ovat lapset ja nuoret, jotka asuvat asuinalueilla, joihin matalimmat tulot, heikko koulutustaso ja korkea vieraskielisten osuus on eniten kasautunut. Kirjallisuusaineistoa olen lähestynyt laadullisena review- tutkimuksena. Review-tutkimukseen sisältyy viisi vaihetta, joita ovat tutkimusongelman määrittely, aineiston kokoaminen, aineiston analyysi, aineiston synteesi ja argumentaation rakentaminen. Review-tutkimuksessa luodaan yleiskatsaus tiettyyn aihepiiriin ja tiivistetään löydetystä

aineistosta olennaisin ja mielenkiintoisin tieto, jolla voi olla myös merkitystä yhteiskunnallisessa päätöksenteossa. (Kallio 2006., 18–27)

Tutkimuksessani olen perehtynyt vertaisarvioituihin väitöskirjoihin ja tieteellisiin artikkeleihin, jotka käsittelevät alueellisen eriytymisen, segregaatian ja sosioekonomisesti heikomman asuinalueen merkitystä lapsiin, nuoriin ja lapsiperheisiin. Aineiston kokoaminen tapahtui syyskuun 2022 – tammikuun 2023 välisenä aikana. Sopivien tiedonlähteiden hahmottamisessa tarkastelin aluksi aikaisempien tutkimusaiheeseeni liittyvien opinnäytetöiden lähdeluetteloita. Tiedonhaussa, sopivan kirjallisuuden etsinnässä käytin Tampereen yliopiston kirjaston Andor- sekä Helsingin yliopiston Helka-hakupalvelua, joista löytyivät kirjastojen hankkimat elektroniset tieteelliset artikkelit ja kirjat. Käytössäni tiedonhaussa oli myös Google scholar, Scopus ja EBSCO-hakupalvelut, joista olin etsinyt vertaisarvioituja tieteellisiä artikkeleita ja väitöskirjoja. Tein tutkimushakuja hakusanoilla *segregatio*, *alueellinen eriytyminen*, *lähiö*, *huono-osaisuuden kasautuminen*, *sosiaalinen sekoittaminen*, *polarisaatio*, *naapurustovaikutukset*, *naapuruston puute*, *asuinalue AND lapset*, *asuinalueen vaikutukset lapsiin ja nuoriin*, *segregation AND children*, *residential segregation*, *urban segregation*, *neighborhood deprivation AND children*, *neighborhood effects AND segregation*, *neighborhood impact*.

Valitsin aineistoni näkökulmani lasten ja nuorten perusteella. Keskeisimmät kriteerini olivat valita teemat, jotka käsittelevät asuinalueen merkitystä ja vaikutusta lapsiin, lapsiperheisiin ja nuoriin. Aineistonvalinnassa jätin tutkimusaineistoni ulkopuolelle ei- vertaisarvioidut, yli 10 vuotta vanhat väitöskirjat ja tieteelliset artikkelit. Otin aineistooni kuitenkin mukaan yhden vuonna 2011 valmistuneen suomalaisen väitöskirjan, koska halusin tuoda myös Suomessa asuvien maahanmuuttajien näkökulmaa segregatiokehitykseen. Kansainvälisiä artikkeleita hakiessani tuli eteeni useita yhdysvaltalaisia tutkimuksia, jotka käsittelevät rotujen eli musta- ja valkoihoisten välistä segregatiota ja asuinalueiden huono-osaisuutta, jotka jätin tutkimusaineistoni ulkopuolelle.

Tutkielman aineistoksi valikoitui lopulta neljä suomalaista artikkeliväitöskirjaa (Huilla 2016., Bernelius 2013., Turtiainen 2020., Dhalmann 2011) ja yksitoista vertaisarvioitua tutkimusartikkelia, joista kolme oli kvalitatiivisia ja kahdeksan kvantitatiivista tutkimusta. Tutkimusartikkeleista seitsemän oli englanninkielisiä ja kahdeksan oli suomenkielisiä, jotka olivat Ruotsista (Karriker-Jaffe ym. 2018; Sariaslan ym. 2013; Brännström 2012; Andersson & Malmberg

2018), Ranskasta (Douzet & Robine 2015.), Yhdysvalloista (Maguire-Jack ym. 2022), Iso-Britanniasta (Flouri ym. 2020.) ja loput Suomesta (Airaksinen 2021; Lagström 2022; Van Aerschot & Salminen 2018; Van Aerschot ym. 2016). Tutkielman lopussa (Liite 1) on myös aineisto esitelty kokonaan.

Useissa aineiston tutkimuksissa mainittiin alueellinen eriytyminen, asuinalueiden matala sosioekonominen taso, huono-osaisuus ja niihin liittyvät erilaiset ilmiöt, kuten köyhyys ja erilaiset alueelliset ongelmat yhdessä tai ilmiöihin liittyvänä (Airaksinen ym. 2021; Andersson & Malmberg 2018; Bernelius 2013; Brännström 2012; Dhalmann 2011; Douzet & Robine 2015; Huilla 2016; Turtiainen 2020; Van Aerschot ym. 2016; Van Aerschot & Salminen 2018). Kolmessa tutkimuksessa käsiteltiin asuinaluetta *naapuruston puutteen* (*neighborhood deprivation*) käsitteellä ja sen huono-osaisuuden mittareilla, kuten alueen alhaisella sosioekonomisella tasolla; alhaisella koulutuksella, pienituloisten osuudella ja työttömien määrällä, mutta alueellisen segregaaation käsitettä ei mainittu (Flouri ym. 2020; Karriker-Jaffe ym. 2018; Sariaslan ym. 2013).

Aineistossa neljässä tutkimuksessa käsiteltiin nuorten kokemuksia asuinalueestaan, joista kolme oli suomalaisista nuorista lähiössä (Van Aerschot & Salminen 2018; Van Aerschot ym. 2016; Turtiainen 2020) ja yksi maahanmuuttajataustaisista nuorista ranskalaisessa lähiössä (Douzet & Robine 2015). Dahlmannin (2011) tutkimus käsitteli Suomessa asuvien maahanmuuttajataustaisten kokemuksia omasta asuinalueestaan, joihin sisältyi lapsiperheiden ja nuorten näkökulmaa. Nuorten kokemuksissa lähiössä asumisessa oli paljon samankaltaisia piirteitä eri tutkimuksissa, mutta alueellinen segregaatio näyttäytyi Douzet ja Robinen (2015) tutkimuksen perusteella Ranskassa enemmän kärjistyneemmältä ja voimakkaammalta kuin Suomessa. Ranskassa (Douzet & Robine 2015, 47–48) ja Suomessa (Dahlmann 2011, 63) asuvien maahanmuuttajataustaisten näkemykset kielitaidon hankkimisen suhteen olivat samankaltaiset.

3.3 Analyysiprosessi

Aineistoni analyysin toteuttamisessa käytin sisällönanalyysia ja teemoittelua. Sisällönanalyysin tarkoituksena on luoda kuvaus tiivistettynä ja yleisessä muodossa ilmiöstä, jota tutkitaan. Teemoittelussa on keskeistä, mitä kustakin teemasta aineistossa sanotaan. Olen pyrkinyt pilkkomaan ja ryhmittelemään aineistoni erilaisten aihepiirien mukaisesti, joiden avulla olen pystynyt vertailemaan tiettyjen teemojen esiintymistä aineistossa. (Tuomi & Sarajärvi 2018, luku 4.) Teemoittelussa aineistosta nostetaan esiin tutkimuskysymystä selventäviä teemoja, joiden

avulla verrataan tiettyjen teemojen näyttäytymistä aineistossa. Tekstistä etsitään ja luokitellaan tutkimusongelman kannalta oleelliset aiheet. (Eskola & Suoranta 1998, luku 4.) Aineiston analysoinnin aloitin lukemalla läpi kaikki artikkelit ja väitöskirjat varmistaen, että ne vastasivat tutkimuskysymykseeni. Valitsin alleviivaamalla tarkempaan analyysiin vain ne kohdat, joissa kirjoittajat viittaavat lasten, lapsiperheiden ja nuorten kokemuksiin ja seurauksiin alueellisesta segregatiosta tai asumisesta asuinalueilla, joihin matala sosioekonominen asema, köyhyys, rikollisuus, levottomuudet, maahanmuuttajataustainen väestö ja matala koulutustaso oli kerääntynyt.

Englanninkielisten aineiston läpikäynnin aloitin kääntämällä ja samalla alleviivaamalla tutkimuskysymykseen liittyvät kohdat. Apuna englanninkielisen tekstin kääntämisessä käytin Google kääntäjää ja MOT Kielipalvelun® sanakirjaa. Aineiston analyysin toisessa vaiheessa kävin tutkimukset uudelleen läpi ja kokosin tutkimuskysymykseeni vastaavat kohdat Word-tiedostolle ja käytin Wordin alleviivaustoiminnon eri värejä löytämiäni teemojen korostamisessa. Samalla varmistin, että olin poiminut kaikki mahdolliset kohdat, jotka liittyivät tutkimuskysymykseeni. Aineiston uudelleen läpikäynnin aikana varmistin myös, että olin ymmärtänyt oikein tutkimuskysymykseeni vastaavat kohdat ja englanninkieliset artikkelit kokonaisuudessaan.

Analyysin kolmannessa vaiheessa esiin nostamani teemat alkoivat yhdistyä kokonaisuuksiksi, joita kuvasivat lasten ja nuorten suhdetta asuinympäristöön, sosiaaliseen koheesioon, eriarvoisuuteen, identiteettiin, koulun kohdistuviin odotuksiin ja erilaistumisen haasteisiin sekä yksilöllisiin tekijöihin. Myös ylisukupolvisuus tuli esille joissain kohdissa, jotka liittyivät asuinympäristön rajoitteisiin, sosiaaliseen koheesioon ja kouluun kohdistuviin odotuksiin. Tämän viimeisen analyysin syventämisen myötä teemat linkittyivät myös laajemmin lasten ja nuorten kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin alueellisen segregatian ja sosioekonomisten asuinalueiden näkökulmasta.

4 HUONO-OSAISEN ASUINALUEEN JA ALUEELLISEN SEGREGAATION MERKITYS LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTIIN VAIKUTTAVINA OSA-ALUEINA

4.1 Asuinympäristön ja asuinolojen rajoitteet

Huono-osaisen asuinalueen ja alueellisen segregaaation vaikutukset lapsiin ja nuoriin linkittyivät aineistossa asuinympäristön- ja olojen rajoitteisiin. Suhteessa rajoituksiin tutkimusaineistosta ilmeni, että nuorten asuinympäristö ei aina edistänyt heidän sosiaalista ja taloudellista liikkuvuuttaan, sen sijaan se saattoi vahvistaa huono-osaisuuden ja ylisukupolvisuuden pysyvyyttä (Van Aerschot ym. 2016, 547.) Pienituloisille nuorille asuinympäristö ei tarjonnut riittävästi tekemistä tai oleskelutiloja nuorille. Harrastuspaikkoja ilmaisella sisäänpääsillä ei ollut tarpeeksi. Alue tarjosi hyviä harrastuspaikkoja, kuten uimahallin ja kuntosalin, mutta sisäänpääsy niihin koettiin liian kalliina. Nuoret toivoivat asuinalueelle edullisempia tai ilmaisia harrastusmahdollisuuksia. (Van Aerschot ym. 2016, 545.) Van Aerschotin ja Salmisen (2018, 255) tutkimuksen mukaan nuoret kokoontuivat hengailen kavereiden kanssa omalla asuinalueellaan tiettyihin paikkoihin, joka ei maksanut mitään eikä siihen tarvinnut mitään erityisiä taitoja tai rahaa. Myös Douzetin ja Robinen (2015, 49–50) tutkimuksessa tuotiin esille nuorten hengailu asuinalueen yleisillä paikoilla, mikä puolestaan koettiin huolenaiheena turvattomuuden tunteen näkökulmasta.

Rajoitusten näkökulmasta asuinalue ja asuinrakennukset koettiin epäsiisteiksi, huonosti äänieristetyiksi, ahtaiksi (Douzet & Robine 2015, 45,50), huonokuntoisiksi, kunnostuksen tarpeessa oleviksi (Van Aerschot & Salminen 2016, 546; Douzet & Robine 2015, 45.), turvattomiksi ja lapsille sopimattomiksi (Douzet & Robine 2015, 45,49–50; Turtiainen 2020, 78). Peruskorjaukset asunnoissa oli laiminlyötyjä eikä asuntojen huonokuntoisuuteen pystytty taloudellisen niukkuuden takia vaikuttamaan. Asuntojen huonolla kunnolla oli merkitys nuorten arkielämän sujumiseen ja hyvinvointiin. Syy kyseisellä asuinalueella asumiseen oli asuntojen halvemmat vuokrat. (Van Aerschot ym. 2016, 545–546.)

Hivnen yllättävästi huono-osaisen asuinalueen rajoitteet heijastuivat myös lapsiperheiden ruokavaliotekijöihin. Lagströmin ja kollegoiden (2022, 148–149) tutkimuksen mukaan huono-osaiset alueet voivat tarjota vähemmän terveellisiä ruokaympäristöjä verrattuna hyväosaisiin asuinalueisiin ja sen seurauksena voi syntyä lapsiperheiden välisiä terveyseroja.

Sosioekonomisesti huono-osaisilla asuinalueilla asuvilla vanhemmilla ruokavalio todettiin olevan huonompi verrattuna hyväosaisilla alueilla asuviin vanhempiin. Asuinalueen tarjonnasta johtuvat erilaiset elintarvikevalikoimat todettiin pienentävän lapsiperheiden mahdollisuuksia noudattaa ruokasuosituksia tai parantaa ruokavaliota, jolloin pidemmälle ajateltuna voidaan sanoa, että ruokatottumuksilla voi olla ylisukupolvisia vaikutuksia lapsiperheisiin. (Mt., 148–149.)

4.2 Sosiaalinen koheesio, identiteetti ja eriarvoisuus

Huono-osaisen asuinalueen ja alueellisen segregaaation vaikutukset lapsiin ja nuoriin ilmenivät tutkimusaineistossa myös suhteessa sosiaaliseen koheesioon ja eriarvoisuutta koskeviin kysymyksiin. Esimerkiksi naapuruston sosiaalisella yhteenkuuluvuudella, epävirallisella sosiaalisella valvonnalla ja köyhyyden vähentämisellä on Maguire-Jackin ja kollegoiden (2022, 334) tutkimuksen mukaan merkitystä lasten kaltoinkohtelun ehkäisemisessä. Naapuruston köyhyys liittyi epäsuorasti 5-vuotiaiden lasten fyysiseen pahoinpitelyyn ja psyykkiseen aggressioon ja niiden kautta sosiaalisen yhteenkuuluvuuden laiminlyöntiin. Asuminen alueella, jossa asukkaat huolehtivat toistensa lapsista suojaa kaltoinkohtelulta, koska alueella on pahoinpitelyyn puuttuvia aikuisia. (Mt., 334,336,339.) Tässä mielessä sosiaalisen koheesio merkitys lasten ja nuorten hyvinvoinnille voidaan ajatella olevan varsinkin merkityksellinen.

Nuorten hyvinvoinnin ja yhteenkuuluvuuden näkökulmasta sosioekonomisesti eriytynyt lähiö tarjosi nuorille positiivisia samaistumisen kohteita, tukiverkostoja ja kaveriporukoita. (Van Aerschot & Salminen 2018, 248; Van Aerschot ym. 2016; 547.) Asuinalueen kaveriporukalla oli tärkeä merkitys Van Aerschotin ja Salmisen (2018, 255) tutkimuksessa; nuoret kokivat yhteenkuuluvuuden tunnetta kuullessaan ryhmään, johon sisäänpääsy ei ollut riippuvainen oman perheen sosiaalisesta tai taloudellisesta asemasta. Toisaalta nuoret olisivat tarvinneet apua ja tukea aikuisilta enemmän kuin sitä oli tarjolla, mikä heijastui osittain epäluottamuksena aikuisia kohtaan. (Van Aerschot & Salminen 2018, 255.) Asuinalueella oma asuintalo tai taloyhtiö tarjosi yhteisiä tiloja, jossa järjestetty yhteinen toiminta loi ja piti yllä sosiaalisia suhteita luoden yhteisöllisyyttä. Nuoret äidit pääsivät tapaamaan muita vanhempia alueella järjestetyssä perhekerhossa. Kun kerhossa pääsi tutustumaan ihmisiin, haaveet poismuutosta muuttuivat. (Van Aerschot ym. 2016, 545.)

Asuinalueen asukkaiden yhteenkuuluvuudella oli Dhalmannin (2011, 60) tutkimuksen perusteella yhteys maahanmuuttajataustaisten lapsiperheiden ja nuorten hyvinvointiin. Esimerkiksi

somalitaustaisten perheiden asuminen lähellä helpotti tiettyssä määrin muodostamaan arkea helpottavia suhteita naapurustoon ja ylläpitämään yhteisöllistä elämäntapaa muiden lähistöllä asuvien somalitaustaisten kanssa, mikä ilmeni auttamisena esimerkiksi lasten hoitamisessa ja päiväkotiin viemisessä. Tällä oli erityisesti merkitystä kotiäitien näkökulmasta. Toisaalta vanhemmilla oli huoli siitä, miten lapset oppisivat suomen kieltä ympäristössä, jossa on paljon somalitaustaisia lapsia, sillä kielen oppiminen nähtiin tienä menestymiseen. (Mt., 60,63.)

Heikko alueen asukkaiden yhteenkuuluvuus ilmeni puolestaan maahanmuuttajaperheiden ja kantaväestön välisinä konflikteina. Dhalmannin (2011, 62–63) mukaan ristiriidat kantasuomalaisten ja maahanmuuttajien välillä lisääntyivät, kun maahanmuuttajien määrä alueella kasvoi. Somalitaustaisten maahanmuuttajien mukaan monet muut asukkaat kokivat samalla pihapiirillä usean suuren somaliperheen asumisen sietämättömäksi. Yhden lapsen huono käytös pihaleikeissä saattoi leimata kaikki kiinteistössä asuvat somalitaustaiset asukkaat, minkä somalitaustaiset maahanmuuttajat kokivat ongelmana. Somalitaustaiset kertoivat myös kokeneensa rasismia asuinympäristössään, mikä ilmeni esimerkiksi kantaväestöön kuuluvien rasistisina huuteluina somalitaustaisia lapsia ja nuoria kohtaan. Rasistisen käytöksen syytä selitettiin kaikkien maahanmuuttajataustaisten sijoittamisella samaan paikkaan. (Mt.,63,69). Tämän perusteella voidaan päätellä, että asuinalueen heikolla yhteenkuuluvuudella ja segregaatiolla on kielteinen vaikutus lasten ja nuorten hyvinvointiin.

Identiteettiin liittyvät kysymykset puolestaan yhdistyivät eriarvoisuuteen sekä omaan etniseen taustaan. Esimerkiksi Douzet ja Robinen (2015, 40) tutkimuksessa tuli esille nuorten kokemuksia eriarvoisuudesta; ulkopuolisten käsitykset heidän eriytyneestä asuinalueestaan muokkasivat nuorten yksilöllistä ja sosiaalista identiteettiä. Osa nuorista koki olevansa toisen luokan kansalaisia. Nuoret olivat kriittisiä ympäristöään kohtaan ja kokivat, että eivät asuneet maahanmuuttaja-alueella omasta tahdostaan. Segregaatiosta heillä oli kielteinen näkemys ja he paheksuivat sitä, että alueella ei asunut tarpeeksi ranskalaisia eli ”valkoisia”, vaikka he itsekin olivat ranskalaisia. Nuoret olivat turhautuneita heidän asuinalueeseensa, sen väestöön ja siihen miten tiedotusvälineissä kuvattiin heidän alueensa asukkaita. Nuoret kokivat olevansa loukussa sosiaalisissa olosuhteissaan, asuinalueessaan ja eristettynä sekä tietyllä tavalla evättynä olemaan täysin ranskalainen. Nuoret toivoivat, että pääsisivät muuttamaan asuinalueelle, jossa ei olisi lainkaan maahanmuuttajia ja he kokivat asuinalueensa maahanmuuttajien määrän liian suureksi;

asuinalueet eivät olleet tarpeeksi monimuotoisia, sillä suurin osa asukkaista oli pääosin Afrikasta. (Douzet & Robine 2015,44–46.)

4.3 Asuinympäristöön liittyvät mielikuvat

Oman asuinalueen maineella ja siihen liittyvillä käsityksillä oli vaikutusta lapsiin ja nuoriin. Tiedotusvälineissä ongelmalähiöihin liittyvästä keskustelusta nuoret olivat tietoisia (Turtiainen 2020, 77; Van Aerschot & Salminen 2018, 254–255; Douzet & Robine 2015, 49). Julkisuudessa saamaan oman asuinalueen maineeseen nuoret asennoituivat vahvistaen, kyseenalaistaen tai ironisoiden. (Turtiainen 2020, 77; ks. Douzet & Robine 2015, 49) Asuinaluetta kuvattiin negatiivisin termein, kuten ”slummina” tai ”huonomaineisena betonihelvetinä”. Alueella asuvia ihmisiä nuoret kuvasivat negatiivisessa valossa, kuten ”hulluina” ja ”sekakäyttäjinä”. (Van Aerschot & Salminen 2018, 254–255.) Ulkopuolisten kuvaukset alueesta nähtiin olevan liioiteltuja. Asuinaluetta puolustettiin tuoden esille lähiössä hyvään asumiseen viitaten alueella olevat merkittävät sosiaaliset suhteet ja niistä saadun vertaistuen, ulkoilumahdollisuudet, luonnonläheisyys, kaupat (Van Aerschot & Salminen 2018, 254–255.), hyvät kulkuyhteydet, palvelut ja harrastusmahdollisuudet (Turtiainen 2020, 75).

Käsitykset hyvinvointiin vaikuttavina tekijöinä asuinalueesta ilmenivät myös siinä, että asuinympäristö saatettiin nuorten näkökulmasta nähdä negatiivisena vaikutteena elämänmahdollisuuksiin. (Douzet & Robine (2015, 46) Poismuuttaminen omalta asuinalueelta nähtiin Van Aerschotin & Salmisen (2018, 256) tutkimuksessa edellytyksenä sille, että asiat omassa elämässä kääntyisivät parempaan suuntaan. Myös Turtiaisen (2020, 76) mukaan nuorten oma tulevaisuus ja alueen heikot tulevaisuusnäkymät olivat yhteen kytkeytyneitä ja poismuutto alueelta nähtiin ratkaisuna oman elämän toivottuun sujumiseen. Toisaalta muuttaminen pois alueelta nähtiin myös riskinä, jos uusien sosiaalisten suhteiden luominen ei onnistuisikaan muualla (Van Aerschot & Salminen (2018, 256).

Kaupunginosien huonon maineen vaikutus näyttäytyi myös alueilla sijaitsevilla lähikouluissa esimerkiksi niiden laatuun kohdistuvina epäilyinä. Koulut, jotka sijaitsivat huono-osaisilla alueilla, joutuivat ponnistelemaan alueeseen kiinnitetyn sosiaalisten ongelmien stigman ja mainehierarkian kanssa. Kärsijöinä olivat erityisesti oppilaat, jotka epäilivät, että huonomaineisesta koulusta olevat oppilaat päätyvät käyttämään päihteitä eivätkä saa kunnollista koulutusta tai työtä tulevaisuudessa. Oppilaat olivat pohtineet mahdollisuuksiaan päästä johonkin

toiseen kouluun. Huono-osaisella alueella oleva koulu kärsi huonosta maineestaan, mikä aiheutti keskiluokkaisten perheiden halun välttää tätä koulua. Koulussa olevan suuren maahanmuuttajamäärän vuoksi koulun maine ja imago muodostuivat kielteiseksi. (Huilla 2022, 80–82.) Tämän perusteella huono-osaisilla asuinalueilla sijaitsevilla kouluissa opiskelevat lapset ja nuoret voivat joutua eriarvoiseen asemaan suhteessa hyväosaisilla asuinalueilla sijaitsevilla kouluissa opiskeleviin lapsiin ja nuoriin.

4.4 Kouluun kohdistuvat odotukset ja erilaistumisen haasteet

Koulut, jotka sijaitsevat huono-osaisilla alueilla ovat heikommassa asemassa verrattuna muihin kouluihin. Heikompi asema näyttäytyy niiden oppilaspohjan heikentymisellä ja alueellisen oppilaskannan huono-osaisuudella ja oppilasvalinnoissa ilmenevänä torjuntana. Oppilaiden kouluvalintoihin vaikuttivat koulujen oppilaspohja, tulokset ja maine, mikä näyttäytyi oppilaiden ohjautumisena parempia tuloksia saavuttaviin kouluihin. Ennustavia tekijöitä koulun valinnan torjunnassa olivat alueen matala tulotaso ja korkea vieraskielisten osuus. Koulut jakaantuvat niihin, joissa vieraskielisiä on paljon ja niihin, joissa vieraskielisiä on kovin vähän. Alueellisten erojen kasvu ja huono-osaisuuden kasautuminen lisäävät oppilasalueiden ja oppimistulosten eroja sekä samantyyppisten oppilasalueiden keskittymistä. Toisin sanoen koulutuksellinen huono- ja hyväosaisuus kasautuvat entistä selvemmin tiettyihin kouluihin ja näin ollen suosioekonomiset ja etniset oppimistulosten erot syvenevät kaupungin koulujen välillä. (Bernelius 2013, 65–67,77.)

Sosioekonomisesti heikommalla asuinalueella asumisessa oli yhteys nuorten käsityksiin oman alueen koulusta. Monet nuoret toivoivat, että heillä olisi paremmat kouluolosuhteet, jotta heillä olisi paremmat edellytykset työmarkkinoille sijoittumiseen. Ongelmalliseksi koettiin samanlaisista taustoista tulevien ja samaa kieltä puhuvien nuorten soluttautumista yhteen ja näin ollen koulussa ei ollut tarpeeksi mahdollisuuksia kielitaidon harjoitteluun. (Douzet & Robine 2015, 40, 47–48.) Tyytymättömyyttä ja pettymystä oman asuinalueen instituution edustajiin, kuten koulun tai terveydenhuollon aikuisiin oli myös Van Aerschotin ja Salmisen (2018, 258) tutkimuksessa havaittavissa; nuoret kokivat, että heitä otettu tosissaan tai ei kuunneltu tarpeeksi heidän vaikeissa tilanteissaan, jotka liittyivät esimerkiksi kodin tarjoaman sosiaalisen pääoman puutteisiin.

Kouluun kohdistuvat odotukset ja asuinalueiden erilaistumisen haasteet esiintyivät myös Douzet ja Robinen (2015, 47–48) tutkimuksessa, jossa eräs maahanmuuttajataustainen nuori oli

lopettanut koulunkäynnin, koska ei pitänyt koulun tunnelmasta eikä tuntenut siellä oloansa mukavaksi. Nuori oli kokenut, että jos koulussa olisi huomioitu hänen tukensa tarve ja huomio opinnoissa onnistumisessa, olisi hän voinut menestyä opinnoissa. Ylisukupolvisuus tuli esille siinä, että nuoren maahanmuuttajavanhemmilla ei ollut koulutusta, joten nuori ei saanut riittävästi tukea opiskeluun vanhemmiltakaan. Opinnoissa alisuoriutuminen oli myös odotettua monilta oppilailta. Koulussa ei aina luotettu oppilaiden kykyihin ja heidän täytyi taistella koulusysteemiä vastaan. Monet perheet tekivät parhaansa muuttaakseen pois kaikkein eriytyneimmistä lähiöistä parempien koulujen löytämiseksi. (Mt., 47–48.)

Erilaistumisen haasteet näyttäytyivät myös Huillan (2022, 83) tutkimuksessa, jossa ilmeni huono-osaisilla alueilla sijaitsevilla koulujen pyrkimys muokata koulun käytäntöjä moninaiseen oppilaspohtaan sopivaksi. Maahanmuuttajataustaisilla lapsilla ei välttämättä ollut paljon harrastuksia tai heidän perheensä sosiaalinen verkko oli erilainen verrattuna tavallisiin suomalaisiin lapsiin ja näin ollen koulun merkitys oli lapsilla suuremmissa osassa. Maahanmuuttajataustaisten lasten ja heidän perheensä haasteet ei koettu rasitteena vaan osana koulun elämää. Huono-osaisen taustan omaavien oppilaiden tuen tarpeen koulut ottivat vakavasti. Opettajat olivat pyrkineet löytämään lasten kyvyt heidän itsetuntoansa kasvattamalla ja välttämään ajatusta siitä, että lapsi ei kykenisi tavoittelemaan haluamiaan asioita. (Mt., 83,85–86.) Huilla (2022, 98) toteaa tutkimuksessaan, että yksi haaste oppilaille huono-osaisten alueiden kouluissa on se, että opettajat eivät usko oppilaisiin eivätkä vaadi näiltä samoja asioita kuin parempiosaisissa kouluissa vaadittaisiin.

4.5 Sosiaaliset ongelmat

Aineistosta nousi esiin, että asuin ympäristöllä saattoi olla vaikutusta lasten ja nuorten sosioekonomiseen asemaan myöhemmällä iällä. Asuinalueen heikko työllisyysnäkökulma ja toimeentulotuen suuri määrä todettiin lisäävän varhaisnuorten köyhyysriskiä ja pienituloisuutta varhaisella aikuisiällä. Riski köyhyyteen kasvoi henkilöillä, jotka elävät alueilla, joissa asuu suuri määrä sosiaaliturvan saajia. (Andersson & Malmberg 2018, 365.) Nuorilla, jotka asuivat lähiöissä, joissa on korkea resurssiköyhien ja näkyvien vähemmistöjen määrä oli ylimääräinen riski työttömyydelle, toimeentulotuen saamiselle ja rikosrekisterille kuin heidän kaltaisillaan samanikäisillä nuorilla, jotka asuivat hyvin toimeentulevilla pääosin kantaväestöisillä alueilla. Vaikutusta on kuitenkin pidettävä minimaalisena. (Brännström 2012, 335.) Flourin ja kollegoiden

(2015, 203) mukaan lapsilla, jotka asuvat vähävaraisilla asuinalueilla on enemmän taipumusta ongelmakäyttäytymiseen verrattuna hyväosaisilla alueilla asuviin lapsiin. Alueen sosioekonomiset muodot, kuten työllisyyden, tulojen ja koulutuksen puute vaikuttavat liittyvän lasten tunne- ja käyttäytymisongelmiin esikouluvuosista keskimurrosikään. (Mt, 216.)

Douzetin ja Robinen (2015, 49–50) tutkimuksessa asuinalueiden turvallisuusongelmat ja välinpitämättömyys olivat tunnistettavissa, vaikka osittain niiden koettiin olevan liioiteltuja. Väkivaltaongelmia koettiin olevan aika paljon. Rikoksen uhriksi joutuminen oli yhteydessä heidän ympäristöönsä. Eräs nuori kertoi joutuneensa ryöstön uhriksi oman kotinsa läheisyydessä. Rikoksia tehtiin heidän asuinalueensa vieressä heidän tuntemien ihmisten toimesta. Näin ollen omiin naapureihin ei voinut luottaa. Rikollisuuden ehkäisyssä luottamusta poliisiin ei myöskään ollut. Asuinalueella oli merkitystä, miten nuoret kokivat vuorovaikutuksensa poliisin kanssa. Poliisin toiminta koettiin tehottomana ja välinpitämättömyytenä heidän asuinalueettaan kohtaan. (Douzet & Robine 2015, 40, 50.)

Altistuminen heikolle asuinalueelle varhais- ja keskilapsuudessa liittyi heikompaan koulumenestykseen teini-iässä, huonoon sosiaaliseen toiminnan kehittymiseen nuorena aikuisena ja alkoholin ongelmallisen käytön kehittymiseen. (Karrifer- Jaffe ym. 2018, 16.) Nuoret törmäsivät asuinalueellaan sosiaalisiin ongelmiin, kuten näkyvään päihteiden käyttöön, mikä ilmeni alaikäisten alkoholin käyttönä yleisillä paikoilla. Selittäviä tekijöitä alkoholin käytölle olivat nuorten mielestä alueen vähäiset harrastusmahdollisuudet ja nuorisotilan suljettuna oleminen. (Van Aerschot ym. 2016, 545; Van Aerschot & Salminen 2018, 255) Turtiaisen (2020, 76–78) tutkimuksessa nuoret kuvasivat asuin ympäristönsä sosiaalisia ongelmia, kuten levottomuuksia, alkoholin ja huumeiden käyttöä sekä rikollisuutta. Kuvauksissa ilmenivät myös asuinalueen heikkenevä kehitys, sosiaalisten ongelmien kasautuminen ja huono-osaisuuden tarttumisen myötä segregaaation syveneminen. Ympäristön rauhattomuus ja sosiaaliset ongelmat vaikuttivat negatiivisesti nuorten hyvinvointiin. (Mt.,76–78.) Tämän perusteella voidaan päätellä, että sosiaaliset ongelmat asuinalueella ovat yhteydessä lasten ja nuorten asuin ympäristöön liittyvään viihtyvyyden ja tyytyväisyyden kanssa.

4.6 Yksilölliset tekijät ja valinnat huono-osaisten asuinalueiden ongelmien selittäjinä

Douzetin ja Robinen (2015,49–50) tutkimuksessa kuvattiin asuinalueella olevan paljon väkivaltaongelmia ja kokemuksia joutumisesta rikoksen uhriksi jopa oman kodin läheisyydessä. Merkittävä tieto kuitenkin lasten ja nuorten hyvinvoinnin kannalta sosioekonomisesti heikompien asuinalueiden ongelmissa on Sariaslanin ja kollegoiden (2013, 1064–1065) sekä Airaksisen ja kumppaneiden (2021, 7) tutkimustulokset, joissa todettiin, että rikollisuuden keskittyminen tietylle asuinalueelle oli enemmän yksilö- ja perhetason ominaisuuksilla ja sosiaalisella valinnalla selitettäviä kuin naapuruston epäsuotuisuudella. Sosioekonomisesti heikomman asuinalueen haitallinen vaikutus nuorten rikollisen käyttäytymiseen ja päihteiden väärinkäyttöön oli vain marginaalinen. Asuinalueilla on kuitenkin valikoima suuren riskin yksilöitä, joilla on riski väkivaltarikoksiin ja päihteiden väärinkäyttöön. (Sariaslan ym. 2013, 1064–1065.) Airaksisen ja kollegoiden (2021, 7) tutkimuksen mukaan rikollisen käyttäytymisen erot asuinalueiden välillä johtuivat enemmän sosiaalisesta valinnasta kuin sosiaalisesta syy-yhteydestä. Toisin sanottuna ihmiset, joilla on kohonnut riski rikolliseen käyttäytymiseen saattavat itse valita tietyn tyyppisiä naapurustoja ja näin luoda havaitun assosiaation naapuruston haitan ja rikollisuuden välillä sen sijaan, että naapuruston ominaisuudet olisivat syynä eroihin rikollisella käyttäytymisessä. (Mt., 7.)

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tämän kirjallisuuskatsauksen tarkoituksena on ollut selvittää, mikä merkitys lapsille, nuorille ja lapsiperheille sosioekonomisesti heikolla asuinalueella ja alueellisella segregatiolla on. Aineistoon sisältyi yksitoista vertaisarvioitua artikkelia ja neljä väitöskirjaa, jotka käsittelivät lasten ja nuorten näkökulmasta alueellista segregatiota ja huono-osaisia asuinalueita, joille ominaista oli asukkaiden matala koulutustaso, köyhyys ja korkea vieraskielisten osuus. Aineistosta nousi esiin sisällönanalyysillä ja teemoittelulla kuusi erilaista ja lasten ja nuorten hyvinvointiin vaikuttavaa osa-aluetta, kuten asumisympäristöön liittyvät rajoitteet, sosiaalinen koheesio, eriarvoisuus ja identiteetti, asuinalueeseen liittyvät mielikuvat, kouluun kohdistuvat odotukset ja erilaistumisen haasteet, sosiaaliset ongelmat ja yksilölliset tekijät ja valinnat huono-osaisten asuinalueiden ongelmien selittäjinä. Teemoissa oli lasten ja nuorten näkökulmasta hyvinvointiin vaikuttavien päällekkäisyyksiä ja toisiinsa yhdistäviä tekijöitä, kuten esimerkiksi eriarvoisuuden kokemukset ja ympäristössä havaittavat sosiaaliset ongelmat linkittyivät asuinalueeseen liittyviin mielikuviin.

Tutkielman tulosten perusteella huono-osaisemmalla asuinalueella asuvat lapset ja nuoret tarvitsevat enemmän aikuisten tukea ja huomiota koulunkäynnissä. Tutkimusaineistosta välittyi koulun riittämätön tuki lasten ja nuorten koulunkäynnin tukemisessa. Koulun rooli näyttäytyi tärkeänä huono-osaisilla alueilla asuvien lasten ja nuorten elämässä, koska kotoa vanhemmilla ei ollut välttämättä tarjota riittävää tukea esimerkiksi opinnoissa selviytymiseen. (Douzet & Robine 2015, 47–48; Huilla 2022, 83–84, vrt. Van Aerschot & Salminen 2018, 257.) Lähtökohdat koulussa pärjäämiseen voivat olla kodin puolesta huonot, vaikka potentiaalia opinnoissa menestymiseen olisikin. (Douzet & Robine 2015, 47–48.) Tämän perusteella aineistosta nousi esille tarve kiinnittää huomiota enemmän lasten ja nuorten tasa-arvoisiin mahdollisuuksiin menestyä opinnoissa huomioiden erityisesti taustatekijät, kuten perheen resursseihin tukea lasta opinnoissa sekä hyvä- että huono-osaisilla alueilla sijaitsevien koulujen erilaistumisen ehkäiseminen. Tällä on myös merkitystä ylisukupolvisen huono-osaisuuden ja eriarvoisuuden katkaisemisessa. Kallio kollegoineen (2020, luku 3) mainitseekin tutkimuksessaan mahdollisuuksien tasa-arvon, jossa lasten yhteiskunnallinen asema määräytyisi heidän kykyjensä ja motivaation mukaisesti, mikä tarkoittaisi sitä, että kaikilla olisi perhetaustasta huolimatta samanveroiset mahdollisuudet menestyä taloudellisesti ja sosiaalisesti. Suomessa tätä onkin jo pyritty toteuttamaan tasaamalla tuloeroja, tasokkaalla varhaiskasvatuksella ja perusopetuksella sekä ilmaisella toisen- ja korkean asteen koulutuksella. (Mt., luku 3.)

Tutkimuksessa alueellisesta segregaatiosta ja sosioekonomisesti heikommista asuinalueista välittyi asuinalueella asuvien yhteisöllisyyden heikkous erityisesti maahanmuuttajataustaisten nuorten ja -lapsiperheiden näkökulmasta. (Dhalmann 2011; Douzet & Robine 2015.) Huono-osaisella alueella asuvat lapset ja nuoret kohtasivat asuinympäristössään paljon erilaisia sosiaalisia ongelmia, joilla oli negatiivinen vaikutus asuinalueella viihtymiseen ja siihen liittyviin mielikuviiin. (Dhalmann 2011; Turtiainen 2020.) Sosiaaliset ongelmat koskivat myös lasten ja nuorten omaa henkilökohtaista elämää, kuten käytösongelmia (Flouri ym. 2020.), kaltoinkohtelua (Maguire-Jack ym. 2022), ennustetta aikuisiän sosioekonomisesta asemasta (Andersson & Malmberg 2018), koulumenestystä ja päihteiden ongelmakäyttöä (Karrifer- Jaffe ym. 2018, 16.) sekä niiden yhteyttä huono-osaisella asuinalueella asumiseen. Kemppainen kollegoineen (2014,17) tuovat esille tutkimuksessaan huono-osaisen alueen heikon sosiaalisen kontrollin ja tämän mahdollistaman häiriökäyttäytymisen, jotka voisivat puolestaan selittää huono-osaisten alueiden sosiaalisten ongelmien runsauden ja niistä syntyvän mielikuvan turvattomuudesta.

Tutkimusaineiston perusteella sosiaaliset ongelmat huono-osaisella asuinalueella johtuivat enemmän asukkaiden yksilöllisistä tekijöistä ja valinnoista, kuten tietynlaisten yksilöiden, joilla on alttius rikkoa sosiaalisia normeja päätyminen asumaan sosioekonomisesti heikolla asuinalueella (Sariaslan ym. 2013; Airaksinen ym. 2021.). Selittävä tekijä huono-osaiselle asuinalueelle muuttamiseen voisi mahdollisesti olla sijainnin runsas edullisten vuokra-asuntojen määrä. Tämän perusteella voidaan päätellä, että kaupunkisuunnittelu, kuten sosiaalisen sekoittaminen ja voisivat olla avaintekijöitä ehkäisemään niin sanottujen riskiyksilöiden ja -perheiden keskittymistä tietyille asuinalueelle. Toisaalta voisiko yhdessä sosiaalisen sekoittamisen kanssa myös sosiaalityön keinoilla, kuten yksilöllisinä interventioina ja palveluilla vaikuttaa yksilöllisiin tekijöihin ja valintoihin segregaatiota ehkäisevässä työssä? Esimerkiksi Karjalainen ja Kivipelto (2022,7) esittävät, että sosiaalityön asiantuntijuutta olisi hyvä käyttää kaupunkisuunnittelussa alueellisen huono-osaisuuden vähentämisen ja poistamisen työssä. Sariaslan kumppaneineen (2013, 1064) puolestaan ehdottaa, että huono-osaisten asuinalueilla asuvien nuorten väkivaltarikosten ja päihteiden väärinkäyttöön puuttumisessa interventioita voitaisiin parantaa puuttamalla enemmän perheiden sisäisiin haavoittuvuuksiin naapurustojen sijaan.

Vaikka asuinalueiden segregaatio ja huono-osaiset asuinalueet näyttäytyivät tässä tutkimuksessa enemmän negatiivisessa valossa, tuli niistä esille myös lasten ja nuorten hyvinvointiin vaikuttavia positiivisia, yhteisöllisyyteen viittaavia puolia, kuten merkittävät perhe- ja ystävyysuhteet,

kokemus kuulumisesta johonkin porukkaan ja vertaistuen saaminen (Van Aerschot & Salminen 2018; Van Aerschot ym. 2016; Douzet & Robine 2018; Dhalmann 2011.). Myös Honkasen ja Poikolaisen (2014, 686) tutkimuksen mukaan lähiöissä asuvien vanhempien hyvinvoinnin kannalta merkittäviä tekijöitä olivat sosiaaliset verkostot ja alueen yhteisöllisyys. Tämän perusteella voidaan todeta, että alueellisen segregaaation vastaisessa työssä olisi huomioitava erityisesti huono-osaisten asuinalueiden vahvuudet, kuten asukkaiden yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistaminen.

Tutkielmani luotettavuudessa ja eettisyydessä olen pyrkinyt noudattamaan tutkielmassani Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (2021) ja tiedeyhteisön tunnustaman toimintatapojen ohjeistusta hyvästä tieteellistä käytännöstä, joita ovat rehellisyys, yleinen huolellisuus ja tarkkuus. Tutkielmaani tehdessä olen ohjeistuksen mukaisesti pyrkinyt ottamaan huomioon myös tutkijoiden työt ja saavutukset kunnioittamalla muiden tutkijoiden tekemää työtä ja viittaamalla niihin asianmukaisella tavalla. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2021.) Tutkimukseni luotettavuuteen vaikuttaa aineistostani suurin määrä englanninkielisenä julkaistut tutkimusartikkelit, joiden vuoksi olen tiedostanut mahdollisuuden tekstin väärin ymmärtämiseen, ja sen vuoksi olen pyrkinyt huolellisuuteen tekstien suomeksi kääntämisessä. Huomioitava tekijä tämän tutkimuksen luotettavuudessa on myös se, että tämän tutkimuksen aineiston koko on melko rajallinen. Analysoimani tutkimukset ovat olleet sekä suomalaisia että kansainvälisiä ja siksi niiden tulkinnassa tulee huomioida eri maiden alueellisen segregaaation tilanne ja sosiaaliturvan rakenne. Koska tässä tutkielmassa on käytetty paljon kansainvälistä aineistoa, eivät välttämättä kaikki tulokset ole täysin yleistettävissä huono-osaisten asuinalueen ja alueellisen segregaaation merkityksestä suomalaisessa, pohjoismaisen hyvinvointivaltion kontekstissa, mutta niin sanottua ennustettavuutta voidaan tämän tutkimuksen perusteella päätellä.

Alueellisen segregaaation ja huono-osaisten asuinalueiden kasvaessa yhteiskunnassa voidaan tämän tutkielman tutkimustulosten perusteella ennakoida, millaisia seurauksia pidemmälle ajateltuna niistä voi lasten ja nuoren näkökulmasta olla. Jatkotutkimusehdotuksena olisi mielenkiintoista tarkemmin lähestyä eri yhteiskuntaluokkaan kuuluvien lasten ja nuorten välisiä suhteita segregaaation näkökulmasta. Kasvava maahanmuutto tuo yhteiskunnalle myös haasteita asettaen kaupunkien asuinalueiden kehityksen suurennuslasin alle. Tämän tutkimuksen perusteella voidaan todeta, että yhteiskunnallisessa päätöksenteossa on huomioitava huonompiosaistuneiden asuinalueiden erityinen tuen tarve ja niihin panostaminen jo varhaisessa

vaiheessa, jotta voidaan ennalta ehkäistä erilaisista taustoista tulevien lasten ja nuorten eriarvoisuuden kasvua sekä epätoivottavan kehityskulun, yhteiskunnan väestön voimakkaamman jakautumisen hyvä- ja huono-osaisiin.

6 LÄHTEET

- Berg, Noora & Huurre, Taina & Kiviruusu, Olli & Aro, Hillevi (2011) Nuoruusiän huono-osaisuus ja sen kasatutumisen yhteys kuolleisuuteen. Seurantatutkimus 16-vuotiaista nuorista. *Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti*, 48, 168–181.
- Bernelius, Venla & Huilla, Heidi. (2021) Koulutuksellinen tasa-arvo, alueellinen ja sosiaalinen eriytyminen ja myönteisen erityiskohtelun mahdollisuudet. Valtioneuvoston julkaisuja.
- Eerola, Essi & Saarimaa, Tuukka (2019) Asuinalueiden segregaatio ja naapurustovaikutukset. *Kansantaloudellinen aikakauskirja* -115. vsk. – 2/2019.
- Eskola, Jari & Suoranta, Juha (1998) Johdatus laadulliseen tutkimukseen (ePub-versio). Vastapaino. Tampere.
- Helsingin yliopisto. (2023) Re:Urbia. Mitä on lähiö 2020 luvun Suomessa? <https://www.helsinki.fi/fi/tutkimusryhmat/reurbia>. Viitattu 13.2.2023.
- Helsingin Uutiset 28.9.2022. Helsingissä on jo kouluja, joissa vieraskielisiä on liki 60 % oppilaista, pienimmät osuudet 5 % - "Se ikkuna, että voidaan tähän kehitykseen puuttua, alkaa sulkeutua".
- Honkanen, Kati & Poikolainen Jaana (2014) Asuinalueet lapsiperheiden vanhempien hyvinvointiympäristönä. *Subjektiiivinen näkökulmasta. Yhteiskuntapolitiikka* 79:6, 679–687.
- Kallio, Johanna & Hautala, Helena & Erola, Jani (2020) Köyhyyden ja huono-osaisuuden sukupolvisuus. Vanhempien huono-osaisuuden yhteys koulupudokkuuteen. Teoksessa Kallio, Johanna & Hakovirta, Mia. (toim.) *Lapsiperheiden köyhyys & huono-osaisuus* (ePub-versio). Vastapaino. Tampere
- Kallio, Johanna & Hakovirta, Mia. (toim.) (2020) *Lapsiperheiden köyhyys & huono-osaisuus* (ePub-versio). Vastapaino. Tampere
- Kallio, Tomi J. (2006) Laadullinen review-tutkimus metodina ja yhteiskuntatieteellisenä lähestymistapana. *Hallinnon tutkimus* 2.
- Karjalainen Pekka & Kivipelto Minna. (2022) Alueellinen eriytyminen ja huono-osaisuus sosiaalityössä. Tutkimuksesta tiiviisti 1/2022. *Terveysten ja hyvinvoinnin laitos*.
- Kempainen, Teemu & Kortteinen Matti (2021) Sosiaalinen sekoittaminen edistää koetun hyvinvoinnin tasa-arvoa. *Turun kaupunki – tutkimusohjelma. Tutkimuskatsauksia* 5.
- Kempainen, Teemu & Lönnqvist, Henrik & Tuominen, Martti (2014) Turvattomuus ei jakaudu tasan. Mitkä asuinalueen piirteet selittävät helsinkiläisten kokemaa turvattomuutta? *Yhteiskuntapolitiikka* 79:1, 5–20.
- Kortteinen, Matti & Vaattovaara, Mari (2015) Segregaation aika. *Yhteiskuntapolitiikka* 80:6, 562–574.
- Leino, Mikko. (2022) Asuinympäristöt erilaistuvat, yhteiskunta polarisoituu. Kuinka alueellinen eriarvoistuminen ja asuinalueiden eriytyminen edistävät yhteiskunnan kahtiajakautumista? *Politiikka* 64:3, 234–257.
- Pekonen, Kyösti (1998) *Politiikka urbaanissa betonilähiössä*. SoPhi. Yhteiskuntatieteiden, valtio-opin ja filosofian julkaisuja 20. Jyväskylän yliopisto.
- Raitasalo, Kirsimarja & Karjalainen, Karoliina & Kärkkäinen, Sanna & Kauppinen, Timo (2022) Lasten sijoittaminen kodin ulkopuolelle ja vanhempien päihdeongelmat erityyppisillä asuinalueilla. Tutkimuksesta tiiviisti 20/2022. *Suomen sosiaalinen tila* 1/2022. *Terveysten ja hyvinvoinnin laitos*.
- Ruonavaara, Hannu & Rasinkangas, Jarkko & Rosengren (2022) Sosiaalinen sekoittaminen pääasiallisena segregaatian hallinnan keinona Suomen suurimmissa kaupungeissa. *Smartland-tutkimushanke*. <https://smartland.fi/sosiaalinen-sekoittaminen-paaasiallisena-segregaatian-hallinnan-keinona-suomen-suurimmissa-kaupungeissa/>. Viitattu 29.11.2022.
- Saari, Juho (2015) Huono-osaiset: elämän edellytykset yhteiskunnan pohjalla. (ePub-versio) *Gaudeamus*.
- Saari, Juho & Eskelinen, Niko & Björklund, Liisa (2020) Raskas perintö. Ylisukupolvinen huono-osaisuus Suomessa. (ePub-versio) *Gaudeamus*.
- Saikkonen, Paula & Hannikainen, Katri & Kauppinen, Timo & Rasinkangas, Jarkko & Vaalavuo, Maria (2018) Sosiaalinen kestävyys: asuminen, segregaatio ja tuloerot kolmella kaupunkiseudulla. *Terveysten ja hyvinvoinnin laitos. Raportti* 2/2018.
- Smartland-tutkimushanke (2022) <https://smartland.fi/>. Viitattu 29.11.2022.

Stjernberg, Mats (2019) Concrete Suburbia: Suburban housing estates and socio-spatial differentiation in Finland. University of Helsinki.

Stjernberg, Mats (2017) Helsingin seudun 1960- ja 1970- lukujen lähiöiden sosioekonominen ja demografinen kehitys vuoden 1990 jälkeen. Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia, kaupunkitutkimus ja –tilastot.

Stjernberg, Mats (2015) Suomalaisten 1960- ja 1970-lukujen lähiöiden sosioekonominen kehitys ja alueellinen eriytyminen. Yhteiskuntapolitiikka 80: 6, 547–561.

Therborn, Göran (2015) Eriarvoisuus tappaa. Tampere. Vastapaino.

Tuomi, Jouni & Sarajärvi Anneli (2018) Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi (ePub-versio). Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta (TENK) Hyvä tieteellinen käytäntö (HTK) <https://tenk.fi/fi/tiedevilppi/hyva-tieteellinen-kaytanta-hk>. Viitattu 5.2.2013

YLE 7.3.2022. MOT Tv-ohjelma. Lähiö lain ulkopuolella. <https://areena.yle.fi/1-50979201> Viitattu 10.10.2022

Ympäristöministeriö. (2020–2022) Lähiöohjelma. https://ym.fi/documents/1410903/38439968/Lahiohjelma_2020-2022-3B1828A2_FB2B_4C4D_9D13_BE21A27F26F3-155188.pdf/44f93e8a-3f53-dfb4-39a0-e08f08b8c70b/Lahiohjelma_2020-2022-3B1828A2_FB2B_4C4D_9D13_BE21A27F26F3-155188.pdf?t=1603259591934. Viitattu 26.11.2022

Vaattovaara, Mari & Kortteinen Matti (2012) Segregaatiosta ja sen inhimillisestä ja yhteiskunnallisesta merkityksestä. Talous & yhteiskunta 3, 60–66.

Vauhkonen, Teemu & Kallio, Johanna & Erola, Jani (2017) Sosiaalisen huono-osaisuuden ylisukupolvisuus Suomessa. Yhteiskuntapolitiikka 82:5, 509–510.

Vilkama, Katja & Vaattovaara, Mari & Dhalmann, Hanna (2013) Kantaväestön pakoa? Miksi maahanmuuttajakeskittymistä muutetaan pois? Yhteiskuntapolitiikka 78:5, 485–497.

Vilkama, Katja & Vaattovaara, Mari (2015) Keskiluokka kuin kotonaan? Kokemuksia sosioekonomisesti heikommilla alueilla asumisesta pääkaupunkiseudulla. Yhteiskuntapolitiikka 80:3, 207–220.

LIITE 1

TUTKIMUKSESSA KÄYTETTY AINEISTO

<p>Van Aerschot & Häikiö, Liisa & Snellman, Karita & Kallinan, Yrjö. (2016) Nuoret, pienituloisuus ja asuinalueiden eriytyminen. Lähiössä asuvien nuorten käsityksiä taloudellisesta niukkuudesta. <i>Yhteiskuntapolitiikka</i>, 81(5), 540–550</p>	<p>Artikkelin tutkimusaiheena on, miten lähiöissä asuvat nuoret tulkitsevat taloudellista niukkuutta ja sen yhteiskunnallista ja omakohtaista merkitystä, ja miten pienituloisuus näkyy lähiössä asuvien nuorten jokapäiväisessä elämässä. Artikkelissa kerrotaan sosiaalisten ongelmien jossain määrin keskittyvän tietyille asuinalueille, suurkaupunkien lähiöihin.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vertaisarvioitu ▪ Kvalitatiivinen tutkimus
<p>Bernelius, Venla (2013) <i>Eriytyvät kaupunkikoulut: Helsingin peruskoulujen oppilaspohjan erot, perheiden kouluvalinnat ja oppimistuloksiin liittyvät aluevaikutukset osana kaupungin eriytymiskehitystä.</i> Artikkeliväitöskirja. Helsingin yliopisto.</p>	<p>Tässä artikkeliväitöskirjassa tutkittiin, näkyykö Suomessa merkkejä kansainvälisesti kuvatuista, kaupunkien ja koulujen eriytymiseen liittyvistä itseään ruokkivista segregaatioprosesseista ja eroja edelleen kasvattavista vaikutuksista, kuten alue ja kouluvaikutuksista.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Artikkeliväitöskirja
<p>Jaakko Airaksinen, Mikko Aaltonen, Lasse Tarkiainen, Pekka Martikainen, Antti Latvala (2021) Associations of neighborhood disadvantage and offender concentration with criminal behavior: Between-within analysis in Finnish registry data. <i>Journal of Criminal Justice</i>. Volume 74.</p>	<p>Artikkelin tutkimusaiheena on naapuruston epäsuotuisuuden ja rikollisuuden keskittymisen yhteys rikolliseen toimintaan, kun otetaan huomioon yksilöiden havaitsemattomat ajallisesti muuttumattomat ominaisuudet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vertaisarvioitu ▪ Kvantitatiivinen tutkimus

<p>Lagström, Hanna; Tarro, Saija; Lahdenperä, Mirkka. (2022) Asuinalueen sosioekonomisen huono-osaisuuden yhteys lapsiperheiden ruokavalion laatuun. Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti Vol.59 (2)</p>	<p>Artikkelin tutkimusaiheena oli selvittää äidin ja isän ruokavalion samankaltaisuutta erilaisilla asuinalueilla sekä asuinalueen huono-osaisuuden yhteyttä vanhempien ruokavalion muutoksiin.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vertaisarvioitu ▪ Kvantitatiivinen tutkimus
<p>Flouri E., Midouhas E. & Francesconi M. (2019). Neighbourhood deprivation and child behaviour across childhood and adolescence. Bristol University Press. Volume 11: Issue 2.</p>	<p>Tässä englantilaisen artikkelin tutkimuksessa tutkittiin vähävaraisen alueen eri muotojen vaikutusta (kuten tulojen, koulutuksen ja terveyden) lapsen ongelmakäyttäytymisen kehittymiseen (emotionaaliset ja käyttäytymisongelmat) varhaislapsuudesta keskimurrosikään.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vertaisarvioitu ▪ Kvantitatiivinen tutkimus
<p>Huilla Heidi (2022) Kaupunkikoulut ja huono-osaisuus. Kasvatustieteellisiä tutkimuksia, numero 135. Yliopistopaino Unigrafia, Helsinki</p>	<p>Tässä väitöskirjassa tarkastellaan kaupunkisegregaatiota, huono-osaisuutta ja kouluja Suomessa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vertaisarvioitu ▪ Artikkeliväitöskirja
<p>Karriker-Jaffe, Katherine J.; Lönn, Sara L.; Cook, Won K.; Kendler, Kenneth S.; Sundquist, Kristina. (2018) Chains of risk for alcohol use disorder: Mediators of exposure to neighborhood deprivation in early and middle childhood. Health & place. Vol.50, p.16-26</p>	<p>Tässä artikkelissa tutkittiin, onko naapuruston puutteelle altistuminen varhais- ja keskilapsuuden aikana yhteydessä sosiaalisen toiminnan indikaattoreihin murrosiässä ja varhaisaikuisuudessa sekä ennustavatko nämä alkoholin ongelmakäyttöä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vertaisarvioitu ▪ Kvantitatiivinen tutkimus
<p>Amir Sarislan, Niklas Långström, Brian D’Onofrio, Johan Hallqvist, Johan Franck & Paul</p>	<p>Artikkelin tutkimusaiheena on naapurusten puutteen naapurustovaikutukset nuorten väkivaltaiseen</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vertaisarvioitu ▪ Kvantitatiivinen tutkimus

<p>Lichtenstein. DEPRIVATION AND CRIMINALITY The impact of neighbourhood deprivation on adolescent violent criminality and substance misuse: A longitudinal, quasi-experimental study of the total Swedish population. International Journal of Epidemiology 2013; 42:1057–1066</p>	<p>rikollisuuteen ja päihteiden väärinkäyttöön.</p>	
<p>Maguire-Jack, Kathryn, Yoon Susan, Hong Sunghyun (2022) Social Cohesion and Informal Social Control as Mediators Between Neighborhood Poverty and Child Maltreatment. Child maltreatment. Vol.27 (3), p.334–343</p>	<p>Tässä yhdysvaltalaisessa artikkelissa tarkastellaan naapuruston köyhyyden suoria ja epäsuoria vaikutuksia todennäköisyyteen lapsen joutua pahoinpidellyksi 5 – vuotiaana. Tutkimuksessa haluttiin selvittää, ovatko kaksi kollektiivisen tehokkuuden tekijää; naapuruston sosiaalinen yhteenkuuluvuus ja epävirallinen sosiaalinen kontrolli mekanismeja, joiden kautta naapuruston köyhyys liittyy lasten pahoinpitelyyn.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vertaisarvioitu ▪ Kvantitatiivinen tutkimus
<p>Frédérick Douzet & Jérémy Robine (2015) “Les jeunes des banlieues”: neighborhood effects on the immigrant youth experience in France, Journal of Cultural Geography, 32:1, 40-53,</p>	<p>Tässä artikkelissa tarkastellaan alueellisen kontekstin vaikutusta alueen populaation, maahanmuuttajanuoriin ranskalaisissa eriytyneissä lähiöissä, joissa maahanmuuttajataustaisia on paljon.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vertaisarvioitu ▪ Kvalitatiivinen tutkimus
<p>Brannstrom, Lars. Neighbourhood effects on young people's future living conditions: Longitudinal</p>	<p>Tämän artikkelin tutkimuksessa selvitettiin, missä määrin nuorten asuinalue vaikuttaa nuorten</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vertaisarvioitu ▪ Kvantitatiivinen tutkimus

findings from Sweden. <i>International journal of social welfare</i> , 2012, Vol.21 (4), p.325–337	tulevaisuuden näkyymiin, kuten työmarkkinoille sijoittumiseen, taloudellisiin vaikeuksiin ja rikollisuuteen. Tutkimus on keskittynyt Ruotsin alueellisen segregaaation vaikutuksiin nuorten kehityksen näkökulmasta.	
Andersson, Eva K & Malmberg, Bo. (2018) Segregation and the effects of adolescent residential context on poverty risks and early income career: A study of the Swedish 1980 cohort. <i>Urban studies</i> (Edinburgh, Scotland), 2018, Vol.55 (2), p.365–383	Tässä artikkelissa tarkastellaan, miten Ruotsissa erilaiset lähiympäristön kontekstit vaikuttavat varhaisnuorten köyhyysriskeihin ja varhaiseen tulotasoon aikuisiällä.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vertaisarvioitu ▪ Kvantitatiivinen tutkimus
Van Aerschot, Lina & Salminen, Jarkko. (2018) Hyvä, paha lähiö – nuoret ja asuinalueella syntyvä sosiaalinen pääoma. <i>Sociologia</i> . Vol.55 (3)	Tässä artikkelissa tarkastellaan lähiössä asuvien nuorten näkemyksiä asuinalueestaan ja sinne kiinnittyvistä sosiaalisista suhteista.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vertaisarvioitu ▪ Kvalitatiivinen tutkimus
Turtiainen, Pirjo (2020) Nuorten hyvinvointi alueellisen erilaistumisen näkökulmasta. Väitöskirja. Helsingin yliopisto.	Tässä väitöskirjassa tutkitaan yhdesluokkalaisten nuorten käsityksiä hyvinvoinnista ja hyvinvoinnin reunaehdoista kolmelta sosioekonomisesti rakenteeltaan erityyppisellä asuinalueella 2000-luvun alun Helsingissä.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Artikkeliväitöskirja
Dhalmann, Hanna (2011) Yhden uhka, toisen toive?: Somalien ja venäläisten asumistoiveet etnisen segregatiokehityksen valossa.	Tässä väitöskirjassa tarkastellaan pääkaupunkiseudulla asuvien, Somaliasta ja Venäjältä Suomeen tulleiden asumistoiveita, -kokemuksia ja – valintoja suhteessa etniseen segregatioon.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Artikkeliväitöskirja

